

Voss herad

EIGARSKAPSMELDING 2021

November 2022

Innhald

Innleiing	3
Bakgrunn	3
Eigarskapspolitikk i Voss herad	3
Kva seier eigarskapspolitikken om eigarskapsmelding?.....	3
Anna oppfølging	4
Innsamling av informasjon	4
Eigenvurdering – prinsipp for god eigarstyring.....	5
Prinsipp for eigarskapsstyring i Voss herad	5
Kontrollutvalet si rolle.....	9
Styret si rolle og ansvar	10
Opplæring og informasjon til folkevalde	11
Gildskap og politisk representasjon i styra	11
Samfunnsansvar	12
Tilbakemelding frå selskapa.....	13
Voss Energi AS	13
Voss Parkering AS.....	14
Voss Eigedom AS.....	15
Hagahaugen AS	16
KVEIK AS	17
Indre Hordaland Miljøverk (IHM)	18
Vedlegg	19
Bokførte verdier i Voss herad per 31.12.2021.....	19

Innleiing

Voss herad og Vossevangen skal vera ei drivkraft for vekst i regionen – både for nabokommunane, og overfor eigne lokalsenter og nærsenter. Visjonen som vert lagt til grunn for Voss herad er å vera eit sterkt regionsenter med levande bygder. Selskapa våre skal vera eit viktig verkemiddel i arbeidet med mål og delmål satt i kommuneplanen.

Dei kommunale selskapa representerer store verdiar og sjølve styringa av selskapa ligg utanfor kommuneadministrasjonen og dei politiske organa sine styringsliner. Selskapa sine strategiske mål vert i stor grad utforma av styra. Styret har også ansvar for å vidareutvikla selskapsstrategien og arbeida for å realisera selskapa sine mål.

Eigarskapspolitikk i Voss herad vart vedtatt i Heradsstyret 18. juni 2020, sak 55/20. Denne vert nytta som grunnlag for utarbeiding av eigarskapsmelda.

Eigarskapsmelding 2021 omfattar vurdering av seks selskap. Tidlegare inngjekk heradet sine kommunale føretak, men desse vert no integrert i heradet sitt konsoliderte rekneskap.

Bakgrunn

Eigarskapspolitikk i Voss herad ¹

Voss herad er ved inngang til 2022 eigar eller deleigar i 30 ulike selskap stiftingar og lag. Samla bokførte verdiar i desse utgjer pr. 31. desember 2021 om lag 210 millionar kroner.

Forventningane i eigarskapspolitikken gjeld alle selskap heradet har eigarinteresser i. Eigarskapspolitikken skal medverka til god politisk styring og kontroll i tillegg til å leggja rammene for korleis kommunen skal utøva sitt eigarskap. Eigarskapspolitikken skal slik styrka eit godt eigarskap, no og i framtida.

Kva seier eigarskapspolitikken om eigarskapsmelding?

Eigarskapsmeldinga er del av kommunen sin eigarskapspolitikk og skal sikra nødvendige styringssignal til selskapa samt tydeleggjera politikanane sitt ansvar. Eigarskapsmeldinga vert laga med utgangspunkt i lover, retningsliner og vedtekne kommunale styringsdokument, samt innsamla informasjon frå dei selskapa som skal inn i eigarskapsmeldinga. Kva selskap/ føretak som skal inngå i den årlege eigarskapsmeldinga vil kunna variera, men skal som eit minimum omfatta aksjeselskap som heradet eig fullt ut.

Selskapa skal etter gjennomført generalforsamling eller liknande senda protokoll frå generalforsamlinga inkl. årsmelding til kommunen. Selskap som ikkje har lovpliktig rett til å utarbeida årsmelding, skal utarbeida og senda inn årsrapport. All anna relevant informasjon knytt til punkt i eigarstrategi skal også sendast fram. Samla vil dette utgjera ein viktig del av kommunen si eigarskapsmelding.

¹ <https://voss.herad.no/politikk-og-administrasjon/om-voss/eigarskap/eigarskapspolitikk/>

Eigarskapsmeldinga skal vera eit:

- grunnlag for gjennomtenkt eigarskap og ansvar knytt til det.
- grunnlag for selskap til å driva aktivitet i tråd med strategi frå eigar.
- styringsgrunnlag for eigar og selskap når det skal gjerast konkrete val og vedtak.

Heradsstyret skal årleg handsama ei eigarskapsmelding som mellom anna inneheld:

- Oversikt over eigarinteresser.
- Føremål med selskapa.
- Styresamansetting for selskapa.
- Generelle retningslinjer for dei kommunale selskapa.
- Vurdering av måloppnåing målt opp mot føremål og styringsdokument.

Anna oppfølging

Eigarstrategiar

For selskap og eigardeler heradet finn det relevant, skal det utarbeidast eigen eigarstrategi. Kvar eigarstrategi skal definera kva forventningar heradet har til selskapet og innehalda strategiar og eigarkrav. Selskapet sine vedtekter/ selskapsavtale/ føremålsparagraf vil vera sentralt i utarbeiding av eigarstrategi. Politisk vedteken eigarstrategi vil sidan binda deltakarane i generalforsamling og representantskap.

I samband med handsaming av heradet sin eigarskapspolitikk våren 2020, vart det fatta vedtak om at eigarstrategiar skal utarbeidast for dei selskapa heradet eig 100%. Arbeidet med å utarbeida eigarstrategiar startar opp på nyåret 2023.

Eigarmøte

Voss herad skal gjennomføra minst to eigarmøte med selskapa i løpet av valperioden. Voss herad skal i eigarmøta vera representert med formannskapet og rådmannen. Selskapet skal som minimum vera representert med styreleiar og dagleg leiar.

Frå 2021 vart eigarmøte med selskapa lagt inn i årshjulet til Formannskapet. Dagleg leiar i selskapa Hagahaugen, Voss Eigedom, Voss parkering og Kveik presenterte status i selskapa i FPL den 20. mai 2021.

Voss Energi har hatt møter med ordførar og rådmann. IHM nyttar representantskapsmøta som eigarmøter. Desse var det to av i 2021 (april og oktober)

Innsamling av informasjon

Alle selskapa har sendt inn informasjon om eigarinteresser, formål, styresamansetting etc.

Eigen vurdering – prinsipp for god eigarstyring

Prinsippa skal avklara roller og visa tydeleg retning for korleis kommunen skal opptre som eigar. Prinsippa kjem i tillegg til gjeldande lover på området. Vilkår kring eigarskapsstyring for det einskilde selskapet vert gjort i vedtekter, aksjonæravtalar eller eigarstrategiar.

Prinsipp for eigarskapsstyring i Voss herad

Voss herad sin eigarskap skal fremja samfunnsansvarleg forretningsdrift og berekraftig samfunnsutvikling. I selskap som kommunen har eigarinteresser i, skal all aktivitet kvila på same normer og etiske retningslinjer som for Voss herad. Kommuneplanen til Voss herad er tufta på FN sine berekraftsmål og selskapa våre skal arbeida for å dei FN berekraftsmåla som er relevante for dei.

Status 2021:

	Vurdering av FN sine berekraftsmål
Voss energi	Ikkje fastsett enno. Vil verta vurdert i samband med strategidrøfting. (som i 2020)
Voss parkering	Ikkje konkretisert konkrete FN17 mål, men melder inn fylgjande som relevant i samband med desse: * Voss Parkering har gått over til billettlause automatar. Sparer innkjøp av billetter tilsvarende 40 000,- pr år, * Voss Parkering har disponert ein EL Bil i teneste sidan 2013. *Voss Parkering driftar VossaBike. Eit berekraftig reiseliv, og for eit reinare sentrum samt ei betre folkehelse. * Voss Parkering fremjar varig inkluderande og berekraftig økonomisk vekst, full sysselsetjing og eit anstendig arbeid for dei tilsette. Dette vert utført i tråd med avtaleverket til verksemda.
Voss Eigedom	Berekraftsmål nr. 11 - Gjera byar og lokalsamfunn inkluderande, trygge, robuste og berekraftige.
Hagahaugen	Berekraftsmåla. 3 (god helse og livskvalitet), 5 (likestilling mellom kjønna), 8 (anstendig arbeid og økonomisk vekst) og 13 (stoppe klimaendringane) er relevante for Hagahaugen AS. Det er gjort, og blir stadig gjort tiltak for energisparande tiltak: Jordvarme er etablert, og varmar opp vatn til basseng, dusjar og varme i lokala, nytt ventilasjonsanlegg tinga, som vil spare monaleg med straumbuk, ny straumsparende belysning er montert i basseng og gangar.
Kveik	Relevante berekraftsmål for Kveik as er God helse og Livskvalitet (mål 3), God utdanning (mål 4) og Ansvarleg forbruk og produksjon (mål 12)
IHM	Berekraftsmåla mål 11 (berekraftige byar og samfunn) og mål 12 (ansvarleg forbruk og produksjon) er direkte relatert til IHM sin drift: I tillegg er fylgjande mål høgaktuelle :Mål 8(Anstendig arbeid og økonomisk vekst). Mål 9 (Innovasjon og infrastruktur), mål 17 (Samarbeid for å nå måla). Måla om Liv under vatn (14), Liv på land (15), Stoppa klimaendringane (13), Rein energi (7) og God helse (3) er også samanfalle med kjerneaktivitetar i IHM.

For dei selskap og eigardeler kommunen som eigar finn det relevant, skal eigarstrategiar utarbeidast. Selskapsvise eigarstrategiar skal gje klare og langsiktige mål for selskapet. Styret er ansvarleg for at måla vert realisert.

Arbeidet med selskapsvise eigarstrategiar startar opp på nyåret 2023.

For selskap som opererer i ein marknad, skal det setjast opp utbyte- og avkastningskrav. For selskap som har andre spesifikt definerte mål, vil avkastningsforventingar verta erstatta av andre mål.

Status 2021:

	Utbyte/ avkastingskrav – andre effektmål
Voss energi	Viser til gjeldande avtale med Voss herad om ansvarleg lån og avtale om utbytte maksimalt 60% av gjennomsnittleg årsresultat siste 5 år. Styret har som mål at eigenkapitalandelen på sikt skal vera over 25 %.
Voss parkering	Nei
Voss Eigedom	Nei
Hagahaugen	Nei. Selskapet kan ikkje betala ut utbytte.
Kveik	Nei. Det er vedtaksfesta at det ikkje vert tatt ut utbytte i Kveik.
IHM	Nei

Styret skal ha ein uavhengig kontrollfunksjon. Voss herad fremjar sine interesser overfor selskap gjennom generalforsamling, representantskap og eigarmøte.

Godtgjersle til styra i selskapa skal vera på eit moderat nivå, men høgt nok til at det fremjar verdiskaping, og er rimeleg ut i frå styret sitt ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksiteten i arbeidet.

Status 2021:

2021	Tilsette (Årsverk)	Omsetnad Mill.kr	Kompleksitet ²	Styreleiar	Nestleiar	Medlem
Voss energi	51	367,7	6	125.000	90.000	42.800
Voss parkering	5	13,5	3	90.000	35.000	25.000
Voss Eigedom	0 ³	7,2	2	68.000	34.000	28.000
Hagahaugen	6 (3,5)	9,2	3	65.500	39.400	31.500
Kveik	23	20,8	3	85.000		30.000
IHM	31	78,3	4	159.524	44.006	14.000 – 24.000

² Rådmannen si vurdering av kompleksitet i arbeidet, skala 1 – 6.

³ Dagleg leiar er tilsett i Voss herad og leigd ut til Voss Eigedom

Lønnsnivået for leiar i selskap der kommunen eig ein vesentleg del, skal liggja på eit konkurransedyktig nivå, men skal ikkje vera lønnsleiande

Status 2021:

	Løn dagleg leiar
Voss energi	1.449.995
Voss parkering	902.008
Voss Eigedom	655.000
Hagahaugen⁴	458.609
Kveik	896.100
IHM	963.000

Det skal nyttast valkomité i samband med val av medlemer til styra. Styret skal vera kjenneteikna av kompetanse, kapasitet og mangfald ut frå eigenarten til selskapet og kommunen sine mål med eigarskapen.

Heradsstyret vel kommunen sine representantar etter innstilling frå heradsstyret si valnemnd. Valnemnda skal nytta heradet sin database for styrekandidatar til kommunale verv i arbeidet med å finne relevante nye styremedlemmer. I si innstilling må valnemnda ta omsyn til selskap sine kompetansebehov i styret. Voss herad skal arbeide for ei jamn kjønnsfordeling i styra dei vel styremedlemmar til. Voss herad skal til vanleg ha minimum 40 % frå kvart kjønn. Dei kommunale styra er gjennomgåande prega av ei jamn kjønnsfordeling.

Årsskiftet 2018 - 2019 vart det oppretta eigen database for potensielle styrekandidatar. Det er i dag om lag 50 namn i databasen, og av dei om lag 2/3 kvinner. Kandidatane i databasen syner breidde i erfaring og kompetanse, og er eit godt utgangspunkt for å setja saman gode styrer. Det er likevel grunn til å vurdere rekrutteringskampanje for å få med fleire.

⁴ Dagleg leiar er innleigd på deltid, og vert betalt for medgått tid. Dagleg leiar dekkjer sjølv arbeidsgjevaravgift, forsikring, pensjon og andre sosiale kostnader.

Kapitalstrukturen i eit selskap skal vera tilpassa føremålet med eigarskapen og selskapet sin aktuelle situasjon.

Status 2021:

	Er kapitalstruktur tilpassa føremål og dagens situasjon?
Voss energi	Ja
Voss parkering	Ja
Voss Eigedom	Selskapet har låg kapitalbase i høve til planlagde oppgåver
Hagahaugen	Selskapet har stor gjeld, som kjem av investering i 2009/10. Langsiktig gjeld er på 43 887 880 per 31.12.2021. Rentekostnader i 2021 var kr. 565 468. I 2020 var tilsvarande 723 016. Det er venta monaleg høgare rentekostnader framover. Avskrivningar varige driftsmidlar var i 2021 kr. 2 542 242. Selskapet har høg gjeld i høve omsetnad. Selskapet er med normale leigeinntekter og andre driftsinntekter ikkje i stand til å handtere gjeld i den storleiken utan årleg kapitalkostnad frå eigar.
Kveik	Ja. Kapitalstrukturen i selskapet er tilpassa føremålet og den aktuelle situasjon. Me har ein sunn økonomi, men påreknar auka kostnader i komande år. Dette er ein konsekvens av ei omorganisering
IHM	Ja

Det skal vera opne forhold omkring eigarskapen til Voss herad og aktiviteten i selskapa.

Voss herad har oppdatert heimesida med informasjon om eigarskap. På [Eigarskap - Voss herad](#) finn ein no både gjeldande eigarskapspolitikk, eigarskapsmelding og detaljert informasjon om dei mange selskapa. Sida vert oppdatert årleg i etterkant av vedtatt eigarskapsmelding.

Det å skapa opne forhold kring eigarskapen er og varetatt gjennom at flest mogeleg av eigarskapsmøta no vert halde i samband med formannskapet sine møter.

Voss heradsstyre har både eit tilsyn- og kontrollansvar for å sikra at kommunen når måla sine, at regelverket vert etterlevd og at det vert teke etiske omsyn. Tilsyn/kontroll vert utført gjennom blant anna rekneskapsrevisjon, forvaltingsrevisjon og selskapskontroll.

Kontrollutvalet si rolle

Ny kommunelov inneber nokre endringar også relatert til kontrollutvalet si rolle.

I kommunelova § 23-3 står mellom anna følgjande om **forvaltningsrevisjon**:

..Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper....

Vidare står det i kommunelova § 23-4 mellom anna følgjande om **eigarskapskontroll**:

...Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres...

Plan for eigarskapskontroll 2020 – 2024 vart vedteke i Heradsstyret 19/11 – 2020 , sak 112/20 med følgjande ordlyd:

Med grunnlag i risiko- og vesentlegvurdering, innstiller kontrollutvalet til plan for eigarskapskontroll 2020 – 2024 med følgjande prioriterte område: 1) Voss Eigedom AS, 2) Hagahaugen AS og 3) Eigarskapsforvaltning.

I møte 18. mai 2021 gjorde Kontrollutvalet slikt vedtak i sak 18/21: Kontrollutvalet godkjenner prosjektplan for eigarskapskontroll om Voss Eigedom AS. Endeleg rapport "Eigarskapskontroll Voss Eigedom AS" frå Vestlandsrevisjon IKS vart sidan handsama i Kontrollutvalet den 30. september 2022. Kontrollutvalet slutta seg i møte 30/9 - 22 til revisor sine seks tilrådingar i rapporten "Eigarskapskontroll Voss Eigedom AS" og innstilte til vedtak i heradsstyret om å be formannskapet, som eigarorgan, og administrasjonen følgja opp dei seks tilrådingane i rapporten.

Styret si rolle og ansvar

Styret har ansvar for at eit selskap vert forvalta i tråd med eigar sine interesser. Styret skal ta vare på den strategiske leiinga av selskapet innanfor dei rammene som er gjeve av eigar.

Styret skal vera ein viktig diskusjonspartner og støttespelar for leiinga i større saker, men må òg kunna utfordra dagleg leiar og verksemda på ein konstruktiv måte slik at det vert teke gode avgjerder. Styret må ha ei uavhengig rolle til leiinga og kontrollera leiinga på grunnlag av vedtekne målsetjingar.

Styret skal etablere følgjande rutinar:

- Fastsetja styreinstruks og instruks for dagleg leiar med særleg vekt på ei klar intern ansvars- og oppgåvefordeling.
- Gjennomføra eigenevaluering kvart år.
- Vurdera behovet for ekstern styreopplæring. Nye styremedlemar må få opplæring om ansvar, oppgåver og rollefordeling.
- Gjennomføra eigne styreseminar om roller, ansvar og oppgåver.
- Fastsetja ein årleg plan, medrekna møteplan, for arbeidet sitt med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
- Jamleg gjennomføra gjennomgang av vedtekter og selskapsavtale for å halde desse aktuelle.
- Etablere faste rutinar for å handtera moglege habilitetskonfliktar.
- Fremja økonomiplan og årsbudsjett i samsvar med statlege og lokale føringar.
- Gjennom årsmeldinga gje ei samla oversikt av selskapet si styring og leiding.
- Senda kommunen innkalling til generalforsamling/ årsmøte seinast seks veker før møtedato.
- Registrera styremedlemmer i www.styrevervregisteret.no.

Innsamla informasjon frå selskap og føretak syner slik status:

2021	<i>Instruks for styret</i>	<i>Instruks for dagleg leiar</i>	<i>Eiga ekstern styreopplæring</i>	<i>Årleg plan for styret sitt arbeid</i>	<i>Styreseminar</i>	<i>Gjennomført eigenevaluering</i>
Voss Energi	Ja	Ja	Opplæring 2021/ på planen for 2023	Ja	Ja	Ja (god)
Voss Parkering	Ja	Ja	Nei, meldt inn behov	Ja	Nei	kontinuerleg
Voss Eigedom	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei	Ja
Hagahaugen	Ja	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja (god)
Kveik	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja (god)
IHM	Ja	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja (oppnådd)

Alle selskap er registrerte i www.styrevervregisteret.no.

Ikkje alle selskapa har oppdatert registeret med nye styremedlemmar.

Opplæring og informasjon til folkevalde

Voss herad arrangerer opplæring i eigarstyring for folkevalde og styremedlemmar i kommunale selskap kvar valperiode. Dei einskilde selskapa har ansvar for supplerande opplæring i rolla som styremedlem.

Voss herad arrangerte opplæring i regi av KS – konsulent i oktober 2019. Då fleire av selskapa har fått fleire nye styremedlemmar har det komme ynskjer om at heradet tek initiativ til ny opplæring innom kort.

Gildskap og politisk representasjon i styra

Voss herad skal vere restriktiv med å ha ordførar og varaordførar i selskap der dei også kan utgjera generalforsamlinga. Rådmann, kommunalsjefar og einingsleiarar skal som utgangspunkt ikkje kunna vera styremedlem i selskapa.

Voss herad vil praktisere ei strengare ordning for ugildskap enn det forvaltningslova legg opp til. I tilfelle der politikarar som er styremedlem i verksemder som er unnateke reglande for ugildskap etter § 6,1 ledd, e i forvaltningslova, vil dei etter dette regelverket vera ugilde.

Korkje ordførar, varaordførar, rådmann, kommunalsjefar eller einingsleiarar var medlem eller varamedlem i styre i dei kommunale selskapa pr. 31.12.2021.

Samfunnsansvar

Verksemder har ei viktig samfunnsrolle og påverkar samfunnsutviklinga og nærmiljøet som dei opererer i. Voss herad utøver sitt samfunnsansvar gjennom bl.a. etiske retningslinjer, overordna arbeidsgjevarpolitikk og ulike miljøtiltak.

Når det gjeld aksjeselskap og interkommunale selskap, er det styret i selskapa og føretaka som har ansvar for å ta hand om samfunnsansvaret. Gjennom vedtekne eigarprinsipp har kommunen klare formuleringar om at alle selskap skal ta eit samfunnsansvar. Voss herad som eigar legg til grunn at alle styre tek samfunnsansvar og at det er integrert både i dagleg drift og i strategiar. I tillegg til det generelle ansvaret, er det nokre forhold som kommunen legg vekt på i dialog med selskap og som kommunen ventar at styret tek med i sine vurderingar. Dette gjeld vurderingar knytt til arbeidsgjevarpolitikk, miljø, etikk og korrupsjon.

Status 2021:

	Korleis varetek selskapet sitt samfunnsansvar?
Voss energi	Arbeidsgjevar-tilslutning via Samfunnsbedriftene Energi; tariffavtalar og arbeidsgjevarpolitikk, etiske retningslinjer Internkontrollsystem med instruksar og rutiner, HMS, vassdrag og miljø, kjeldesortering av avfall
Voss parkering	Gjennom den daglege drifta, og ved kompetansebygging av personalet. Voss Parkering as har i 2021 gjennomført strategisamlingar som omhandlar desse tema
Voss Eigedom	Planleggjer å bygge energieffektive bustader tilpassa ulike målgrupper og tilretteleggja for økt næringsverksemd. Det er ikkje utarbeida etiske retningslinjer. Arbeidsgjevarpolitikk er p.t. ikkje aktuelt for selskapet.
Hagahaugen	Selskapet varetek sitt samfunnsansvar i form av sosiale og miljømessige omsyn i den daglege drifta, ved å følgje arbeidsmiljølova og andre eksisterande lover og reglar. Selskapet har på plass tilsettingsavtalar, stillingsinstruks for dagleg leiar, gode innkjøpsrutinar, avtalar med leigetakarane, jamnlege personalmøter, leigetakarmøter og eigarmøter. Det er også etablert gode rutinar i høve styrearbeidet. Dei fleste tilsette er organiserte. Hagahaugen er med i Samfunnsbedriftene. Hagahaugen har etablert lokalt fjernvarmeanlegg, og har stoppa bruk av oljefyringsanlegget. Selskapet har ikkje utarbeidd etiske retningslinjer og arbeidsgjevarpolitikk.
Kveik	Kveik har utarbeidd etiske retningslinjer som vert evaluert og gjennomgått i tråd med sertifiseringskrav. Me har ein arbeidsgjevarpolitikk som er under arbeid/forbetring no i ein omorganiseringsfase der dette er særskilt viktig.
IHM	Gjennom vedtekter og godkjent strategiplan. Det er utarbeida etiske retningslinjer, arbeidsgjevarpolitikk, etc.

Tilbakemelding frå selskapa

Voss Energi AS

Voss Energi er eigd 100% av Voss herad.

Årsresultat	2018	2019	2020	2021
Tal i millionar kr, (før skatt)				
Konsern	25.628	27.763	23.026	60.263
Morselskap	5.030	11.724	53.168	20.112

God økonomi. Ingen merknader til årsmelding og rekneskap

I 2017 vart Voss energi omdanna til konsern med ny selskapsstruktur. Dette som ein naturleg konsekvens av endring i energilova. Voss energi har 9 ulike dotterselskap/andre eigardeler⁵. Gosland kraft AS var eigd av Voss Energi Produksjon AS med 34% fram til 1. juli 2021, då den vart selt til Småkraft AS: Voss Energi overtok IHM sin eigarandel på 50% av aksjane i Hordaland Bioenergi AS frå 1. juli 2021, og eig no 100% av selskapet.

Selskapet sitt føremål er å eiga selskap som driv energiforsyning, herunder produksjon, omsetnad og distribusjon av elektrisk kraft og andre energiformer, samt breiband/ fiber og det som elles står i samband med dette. Selskapet kan og eiga, delta i eller samarbeida med andre selskap som driv med denne type verksemd eller som driv verksemd som har naturleg tilknytning. Generalforsamlinga 2019 vedtok å inkludere breiband og fiber i føremålet.

Viktige hendingar i 2021:

- Sett i drift nye Palmafossen kraftverk
- Sett i drift ny 132 kV linje frå Kjønnagard til Myrkdalen.
- Vidare utbygging av fibernett.
- Gjennomført overføring av Kroatjørnane til Torfinnsvatn

Planar 2022/ 2023:

- Reparasjon/forsterking av røyrgate og dammar Hodnaberg/Torfinnsvatn
- Gjennomføra overføring av Svartavatn til Torfinnsvatn.
- Gjennomføra investeringar for å førebu og knyta til nye utbyggingar i kommunen Forning og forsterking av gammalt linjenett
- Vidare utbygging av fibernett i kommunen

Aktuelle utfordringar som vert lyfta fram av Voss energi er fall/ svingingar i nivå for framtidig kraftpris.

⁵ Voss energi produksjon AS (100%), Voss energi kraft AS (100%), Voss energi nett AS (100%), Voss fiber AS (80%), Hordaland Bioenergi AS (100%), Bulko kraft AS (18,85), Næringsshagen på Voss (15,878%), Validør AS (1,4%) og Kitemill AS (<1%)

Voss Parkering AS

Voss Parkering er eigd 100% av Voss herad.

Årsresultat	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tal i millionar kr (før skatt)	1.388	2.813	2.668	2.495	1.049	2.241

Merknad: Nedgang i aktivitet grunna Covid 19 gjev utslag i realisert årsresultat 2020.

Voss parkering skal stå for bygging og drift av parkeringsanlegg i Voss herad, og medverka til å redusera trafikkbelastninga i sentrumsområdet, og til å utvikle gode tilbod for gåande og syklende. Selskapet skal medverka til istandsetting, tilsyn, vedlikehald og utvikling av Vossevangen som regionsenter.

Viktige hendingar i 2021:

- Covid 19 med delvis nedstengning av samfunnet har påverka trafikk og resultat.
- Automatisering/digitalisering med innkjøp av nye automatar i sentrum iht nye sikkerheitskrav. Digitalisering av virksomheita gjer kvardagen enklare.
- Erfaring med drift av bygdesykkelen VossaBike.

Planar 2022/ 2023:

- Drift av Stasjonsgarasjen.
- Utbygging av kryss i Lekvemoen
- Digitalisering og forenkling av arbeidsoppgåver.
- Kompetanseheving og sertifisering av trafikkbetjentane

Voss Parkering ser utfordringar knytt til:

- Utbygging i tråd med sentrumsplan om parkeringsplassar.
- Frikjøpsordning må oppretthaldast.
- Innfartsparkering – betre tilvising og skilting frå innfartsårene til sentrum.
- Næring og handel i sentrum er viktig for Voss som regionsenter, og for parkeringsselskapet sitt virke.
- «Venteplassar» for bussar i randsona til sentrum må opprettast
- Tilrettelegging for bubilar/bubilcamping nær sentrum

Voss Eigedom AS

Voss eigedom er eigd 100% av Voss herad.

Årsresultat	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tal i tusen kr	-449	1.376	971	375	826	1.466

Ingen merknader til årsmelding og rekneskap

Voss Eigedom skal vera Voss herad sin føretrekte samarbeidspartnar og pådrivar for utviklinga av nye strategiske utbyggingsområde og prioriterte offentlege utviklingsprosjekt i kommunen. Selskapet skal gjennom utvikling, sal og forvaltning av eigedom bidra til verdiskaping for eigar og samfunn.

Viktige hendingar i 2021:

- Kontrollutvalet i Voss herad starta eigarskapskontroll av Voss Eigedom AS i mai 2021. Vestlandsrevisjon leverte endeleg rapport til Kontrollutvalet september 2022.

Planar 2022/ 2023:

- Fullføra detaljregulering og iverksetta prosjektering av prosjekt «Vossogarden.
- Avhende eigedommen Utrågata 15
- Planer for bustadbygging og etablering av nye næringsverksemder på Tvildemoen
- Sal av næringsareal i Voss Næringspark Istad.
- Kartleggja nytt utviklingsareal i Voss herad

Voss Eigedom peikar på at selskapet har låg kapitalbase og lite personalressursar i høve til planlagde oppgåver som dei største utfordringane framover.

Hagahaugen AS

Hagahaugen er eigd 100% av Voss herad.

Årsresultat	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tal i tusen kr	-392	552	-794	-116	578	129

Merknader til rekneskapen: Rekneskapen syner eit overskot på 129.600 før skatt for i 2021. Resultatet kjem etter direkte tilskot frå Voss kommune på kr 4.000.000. Samla tilskot siste sju åra utgjer 29,8 millionar.

Viktige hendingar i 2021:

- Ikkje rapportert

Planar 2022/ 2023:

- Fokus på vanleg drift. Voss herad har i 2021 signalisert at Hagahaugen AS ikkje skal bruke meir tid og ressursar på å utvikle tomte som selskapet eig. Heradet har bestemt at eigedomsmassen skal nyttast til eige bruk.

Hagahaugen peikar på fylgjande utfordringar for selskapet:

- Voss herad bad styret i 2020 om å starte arbeidet med å definere framtida for Hagahaugen AS. Styret har levert si innstilling.
- Voss herad har i 2021 signalisert at Hagahaugen AS ikkje skal bruke meir tid og ressursar på å utvikle tomte som selskapet eig. Heradet har bestemt at eigedomsmassen skal nyttast til eige bruk.

KVEIK AS

Voss herad eig 70,63% av aksjane. Øvrige aksjonærar er Hordaland Fylkeskommune (23,34%) samt nokre småaksjonærar.

Årsresultat	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tal i tusen kr	1.689	469	522	352	988	1.310

Ingen merknader til årsmelding og rekneskap.

Med ein inkluderande og open kultur skal Kveik skapa grunnlag for attføring av arbeidstakarar, og dessutan etablera berekraftige tiltaksplassar, slik at alle aktørar i arbeidslivet, pårørande og samfunn ser verdien i arbeidet Kveik gjer. Kveik leverer tre arbeidsretta tiltak for NAV: arbeidsførebuande trening, varig tilrettelagt arbeid og grønt arbeid. I tillegg kjøper Voss herad nokre kommunale plassar.

Viktige hendingar i 2021:

- Equassertifisert for 3 nye år.
- Miljøfyrtårnsertifisert
- Krav om omorganisering, stort arbeid påbegynt og skal vere gjennomført til 01.11.22

Planar 2022/ 2023:

- Etablera nytt selskap, eit dotterselskap til Kveik as
- Fokus på marknadsføring for begge selskap og fokus på produktutvikling og nye tenester me kan tilby ved omorgansiering.
- Fokus på Miljø og FN s berekraftsmål

Aktuelle utfordringar:

- Kveik as som mange andre verksemder ser med spenning fram mot komande vinter. Auka straumutgifter, auka prisar på alt av materiale, drivstoffutgifter mm gjev grunnlag for bekymring.
- Vil marknaden ha Kveik sine tenester og korleis vert arbeidsmarknaden. Ikkje minst ser Kveik på utfordringar knytt til tiltaksplassar og at fleire tilbydarar.

Indre Hordaland Miljøverk (IHM)

Voss kommune eig 86,4% av aksjane. Øvrige aksjonærar er Eidfjord (6,3%) og Ulvik (7,3%).

Årsresultat	2017	2018	2019	2020	2021
Tal i MNOK (før skatt)	2.7MNOK	-9.2NOK	-0,597MNOK	-2,1 MNOK	7,9 MNOK

IHM har som føremål å driva lovpålagt renovasjon til hushald. I tillegg har IHM renovasjon for næringskundar som er ein konkurranseutsett del av verksemda. IHM forvaltar verdiane i avfallet til ombruk og gjenvinning, yter informasjon og rådgjevingstenester og deltek i haldningsskapande arbeid.

Merknader til årsmelding og rekneskap

Det positive årsresultatet for 2021 på 7,9 MNOK skuldast i stor grad ekstraordinære inntekter under posten «diverse inntekter» på i overkant av 10,4 MNOK. Over 8 MNOK av desse igjen stammar frå sal av utstyr og eigardeler til dei tidligare medlemskommunane Ullensvang og Jondal. Verksemda er elles splitta på avfall frå næring og avfall frå hushald. Rekneskapsmessig årsresultat for hushaldningsavfall er positivt med 12,58 MNOK, medan årsresultatet for handtering av næringsavfall er negativt med MNOK – 4,6. Dei negative rekneskapsresultata for handtering av næringsavfall tappar også IHM for eigenkapital knytt til næringsdelen i selskapet.

Innsamling og handtering av hushaldningsavfall er ei lovpålagt oppgåve som IHM utfører for kommunane etter sjølvkostprinsippet. Eventuelt positivt resultat frå sjølvkostrekneskapen kan avsetjast til å bygga opp sjølvkostfond/ utjamningsfond (eller reduserast med negativt resultat). Frå 2019 av har IHM utarbeida ei eiga oversikt over sjølvkostfondet med kalkulert gebyrgrunnlag, årets gebyrinntekter og årets sjølvkostresultat. For 2021 er sjølvkostresultatet positivt med MNOK 5,1. Sjølvkostfondet har som ein fylgje av dette ein netto auke og utgjorde per 31.12.2021 MNOK 12,9.

Sal av Hordaland Bioenergi AS er ført som tap under finansielle kostnader (- 1,4 MNOK).

Viktige hendingar i 2021:

Etablering av Biosirkel vestland saman med BIR med mål om å byggje biogassanlegg på Bjørke

Planar 2022/ 2023:

Samanslåing med BIR.

IHM peikar på utfordringar med å få omregulert areal i Raundalen for bærekraftige og gode løysingar for avfall.

Bokførte verdier i Voss herad per 31.12.2021

Bokførte verdier i Voss herad per 31. desember 2021 utgjør omlag 210 millioner kroner.

Verdiane er fordelt slik:

<u>Namn</u>	<u>Aksjar og andelar</u>
Aksjar Voss Energi AS	59 000 000
Aksjar Voss Parkering AS	14 980 708
Aksjar Stasjonsgarasjen Voss AS	19 000 000
Aksjar i Voss Eigedom AS	20 050 000
Aksjar i Hagahaugen AS	10 551 000
Aksjar i Kveik AS	1 427 060
Andel i Indre Hordaland Miljøverk	66 600
Andel tilfluktsrom Voss stasjon	140 000
Aksjar Kinoalliansen AS	5 000
Aksjar i Biblioteksentralen	900
Aksjar BKK	37 672 369
Aksjar i Vann Vest AS	5 000
Boktrykk/Norsk Skjemforlag	700
Aksjar i Husfliden	2 500
Andel Rogne burettslag	86 800
Andel Finne burettslag	32 900
Andel Fredheim burettslag	1 102 500
Andel Myrkdalen vassverk	68 000
Andel tilf.pl.Eide bygg	215 713
Aksjar Storbrand	807 540
Aksjar i kommunekraft	1 000
Business Region Bergen	36 000
Aksjar interk. Arkiv	105 000
Andel Bolstadelva	699
Næringsshagen i Hardanger	10 000
Dag og tid	250
Reisemål Hardanger AS	30 000
KLP egenkapitalinnskott	44 038 070
Andel Tverrbergvegen	41 830
Aksjar i Vestlandsrevisjon AS	247 800
Totalt	209 725 939